

PROGRAMUL CONGRESULUI DEMOCRAT UNIT

I. IDENTITATEA CONGRESULUI DEMOCRAT UNIT

Congresul Democrat Unit (C.D.U.) este o mișcare social-politică a categoriilor largi ale populației Republicii Moldova ce urmărește:

- obținerea independenței reale a Republicii Moldova față de fostul imperiu și Federația Rusă și realizarea idealurilor naționale ale neamului nostru;
- renașterea și reconstituirea conștiinței naționale românești, a comunităților etnice conlocuitoare, capabile să asigure dezvoltarea firească a societății, în care satisfacerea intereselor fundamentale ale populației majoritare românești va fi percepută de către toți cetățenii drept o garanție a echilibrului și a stabilității interne;
- promovarea reformelor, realizarea unui sistem politic pluralist democratic, a unei economii moderne și eficiente în baza împrăștiării cetățenilor și experienței societăților contemporane avansate;
- consolidarea spațiului cultural și spiritual comun cu România, accelerarea integrării multilaterale ale celor două state românești în conformitate cu voința liber exprimată a populației.

Obiectivele programatice ale Congresului Democrat Unit reflectă situația de criză ce caracterizează societatea noastră, criză determinată de prăbușirea imperiului sovietic și a vechiului sistem economic, de dependența politică și militară față de Federația Rusă, de războiul din Transnistria și conflictul din localitățile cu populație găgăuză, de nivelul scăzut al autorității organelor puterii de stat și al instituțiilor publice, de criza morală a societății.

Congresul Democrat Unit nu este subordonat sau dependent față de nici o altă organizație din trecut sau prezent.

Preluând experiența din ultimii ani a organizațiilor de orientare democratică, reconsiderând posibilitățile existente de mobilizare a principalelor forțe democratice din societate, inclusiv a celor ce nu sau angajat în viața politică activă, C.D.U. propune cadrul necesar reprezentării și promovării intereselor generale ale tuturor celor ce muncesc la sate și orașe, ale celor, care se pronunță pentru realizarea obiectivelor programatice ale C.D.U. pe calea luptei politice ce se manifestă doar în planul ideilor, al doctrinelor și al programelor.

Congresul Democrat Unit se vrea, prin obiectivele și mijloacele alese o forță de echilibru în societate, de conlucrare și coeziune a cetățenilor – indiferent: de originea etnică, de limbă și de religie – precum și a formațiunilor obștești, a organizațiilor neguvernamentale pentru consolidarea statului de drept și a societății civile.

II. REFACEREA MORALĂ A SOCIETĂȚII

Pe parcursul ultimilor 50 de ani populația Republicii Moldova a cunoscut efectele dezastruoase ale politicii imperiale de deznaționalizare, ale lipsei de moralitate și adevăr. Controlul total al statului asupra cetățeanului, menținerea acestuia într-o situație economică precară, încălcarea sistematică a drepturilor omului și anihilarea formelor vieții sociale independente de stat, de către administrația centrală și locală, au dus la degradarea valorilor morale, la deprimarea populației și la cultivarea neîncrederii în acțiunile legislativului și ale guvernanților.

Odată cu dezmembrarea imperiului sovietic și apariția statului independent Republica Moldova reminiscențele mentalității comunist-șovine, dogmatismul și intransigența au alimentat apariția conflictelor ideologice, sociale și interetnice, împiedicând astfel adaptarea și implicarea cetățenilor în procesul de refacere a societății.

În aceste condiții, izbânda reformei și a refacerii societății este posibilă doar în cazul când valorile fundamentale ale libertății, dreptății, solidarității și credinței, adevărul, încrederea și loialitatea își vor recăpăta locul cuvenit în societate. Pentru aceasta, însă, e necesară reconcilierea națională, reinstaurarea păcii și dezvoltarea multilaterală și rapidă a societății civile.

2.1. Reconcilierea națională și reinstaurarea păcii

Urmările grave ale războiului din Transnistria și ale conflictului din localitățile cu populație găgăuză, confruntările dintre diverse grupuri sociale nu pot duce la reconcilierea națională decât în măsura în care se restabilește încrederea populației în autoritățile publice și instituțiile statului de drept, iar acestea asigură drepturile și libertățile tuturor cetățenilor în conformitate cu legislația în vigoare.

Congresul Democrat Unit apreciază ca direcții prioritare de acțiune pentru transpunerea în practică a politicii de reconciliere națională: accelerarea procesului legislativ privind reorganizarea structurilor statului și ale sistemului democratic de alegere a tuturor autorităților publice; întreprinderea de măsuri complexe privind lichidarea conflictului din stânga Nistrului. Congresul Democrat Unit va susține eforturile organelor puterii de stat, ale organizațiilor internaționale, partidelor și mișcărilor social-politice de reglementare a conflictului din Transnistria, de retragere a Armatei a 14-a a Federației Ruse, de stabilire a unor garanții de natură să excludă eventualitatea redeclanșării conflictului.

C.D.U. apreciază drept deosebit de important procesul de constituire și consolidare a diverselor partide și mișcări social-politice care ar acoperi întreg spectrul societății și care ar asigura desfășurarea corectă a unor alegeri locale, generale și prezidențiale libere.

Acționând pentru reconcilierea națională, C.D.U. va promova:

- respectarea și garantarea egalității în drepturi a tuturor cetățenilor, fără nici o discriminare de ordin etnic, lingvistic sau confesional;
- păstrarea și afirmarea identității culturale a comunităților etnice;
- dialogul cu partidele și mișcărilor social-politice, cu organizațiile de stat și sindicale, orientat spre găsirea și aplicarea unor soluții adecvate în sferile de interes general ale societății, inclusiv în domeniul relațiilor interetnice;
- cunoașterea, propagarea și cultivarea respectului față de istoria și moștenirea culturală a românilor și a comunităților etnice conlocuitoare;

- reglementarea oricărui conflict social, etnic sau confesional în exclusivitate prin metodele politice și dialog, excluderea violenței fizice și verbale, a calomnierii și discriminării adversarilor politici;
- descurajarea și respingerea fermă a atitudinilor și manifestărilor extremiste, naționalist-șovine, separatiste și xenofobe;
- asigurarea de șanse egale de afirmare pentru toți cetățenii, respingerea pretențiilor la privilegii sau drepturi politice aparte, în funcție de apartenența la un grup etnic sau altul.

Congresul Democrat Unit consideră drept nejustificată și păgubitoare pentru reconcilierea națională blamarea sau culpabilizarea sutelor de mii de reprezentanți ai fostului partid comunist, ai minorității ruse, care nu au comis acțiuni ilegale și nu au cules avantaje ilicite de pe urma acestor calități.

2.2. Consolidarea societății civile

Congresul Democrat Unit este hotărât să acționeze pentru respingerea oricăror concepții și practici totalitariste, antidemocratice și antiumaniste, care strâmtorează dezvoltarea și manifestarea liberă a tuturor formelor vieții sociale independente de stat, de administrația centrală și locală, adică, a societății civile.

De aceea C.D.U. va acționa pentru:

- constituirea unor noi structuri interne ale societății civile, care să nu fie afectate de metodele ierarhic birocratice și autoritare;
- asigurarea condițiilor ca fiecare grup social să-și poată apăra interesele la toate nivelurile decizionale;
- exercitarea libertăților individuale și colective, a drepturilor omului consfințite de lege;
- desfășurarea democratică a vieții publice;
- modificarea legislației cu privire la privatizarea proprietății de stat, asigurându-se astfel respectarea interesului național și echitatea socială, diminuarea tensiunilor sociale și etnice existente în interesul tuturor cetățenilor;
- acordarea de garanții proprietății private, astfel încât proprietarii să-și exercite toate drepturile, fără îngrădirea folosirii și dispunerii de proprietatea lor.

C.D.U. va încuraja autonomia agenților economici, indiferent, de natura proprietății, va stimula decentralizarea administrativă, autonomia locală, asigurarea bugetelor locale, care împreună vor oferi posibilități egale de manifestare grupurilor de cetățeni asociați prin interese.

2.3. Cultura

Congresul Democrat Unit se pronunță pentru un mediu cultural ce ar asigura afirmarea și manifestarea plenară a identității naționale și spirituale a românilor moldoveni, a comunităților etnice conlocuitoare.

În acest scop C.D.U. va promova:

- lichidarea consecințelor oprămării spirituale a cetățenilor prin revenirea la valorile autentice ale culturii noastre naționale, valorificarea patrimoniului culturii naționale;
- crearea posibilităților reale pentru ca toți cetățenii să fie beneficiarii actului de cultură, să aibă, acces la toate formele sale de manifestare: carte, teatre, presă, muzee, etc.;
- protejarea de către stat a culturii naționale, a instituțiilor sale specializate, stimularea creației și difuzarea valorilor;

- adoptarea unui program de stat de protejare a culturii, științei și învățământului.

Congresul Democrat Unit consideră că unul din elementele strategice importante ale politicii sale de realizare a unei societăți moderne, democratice și prospere îl constituie ridicarea nivelului cultural, sporirea prestigiului valorilor și personalităților culturii naționale.

Congresul Democrat Unit consideră că angajarea politică a intelectualității, a creatorilor este absolut necesară în actualele condiții, când obiectivele de renaștere și eliberare națională, de edificare a unei societăți moderne și a statului de drept încă nu au fost realizate.

2.4. Învățământul, știința

Luând în considerare importanța școlii naționale ca instituție fundamentală într-o societate modernă, C.D.U. va acționa pentru:

- adoptarea cât mai urgentă a Legii învățământului, care ar garanta un învățământ modern, democratic, la nivelul cerințelor actuale de dezvoltare a societății și totodată, ar însemna revenirea școlii noastre la tradițiile și valorile învățământului național;
- sincronizarea și unificarea procesului de învățământ din Republica Moldova și România;
- restructurarea învățământului de toate gradele și asigurarea materială a acestuia de către stat și societate;
- obligativitatea și asigurarea cuprinderii integrale a tuturor tinerilor într-un sistem de pregătire generală de nouă clase, acest învățământ general de stat fiind gratuit;
- dezvoltarea unui sistem adecvat de protecție socială a elevilor și studenților, care să permită accesul tinerilor provenind din orice categorie socială la toate tipurile de școli și facultăți, pe bază de concurs;
- elaborarea unui program de stat de protejare a învățământului și a unui program de protecție socială a cadrelor didactice, formarea și pregătirea unitară a personalului didactic, creșterea prestigiului corpului didactic în societate.

Congresul Democrat Unit se pronunță pentru asigurarea unei poziții prioritare a științei în ansamblul societății din Republica Moldova și consideră necesară:

- elaborarea unui nou sistem de finanțare bugetară a științei și a unui program de stat de sprijinire materială și financiară a cercetărilor științifice, acordându-se prioritate nu finanțării unor instituții, ci unor programe științifice și de cercetări;
- evaluarea competentă și strictă a instituțiilor științifice, ceea ce ar asigura promovarea valorilor autentice, competiția loială, conducerea modernă și eficiența cercetărilor;
- conceperea și elaborarea programelor științifice în funcție de necesitățile societății din Republica Moldova și de preocupările comunității științifice la nivel mondial;
- asigurarea protecției sociale a oamenilor de știință, dotarea materială și financiară a institutelor de cercetare, crearea unui sistem modern de informatizare, amplificarea cooperării științifice internaționale a savanților din Republica Moldova.

2.5. Biserica

Congresul Democrat Unit, luând în considerație și apreciind rolul important pe care l-a avut și-l are Biserica Ortodoxă Română în consolidarea valorilor morale și spirituale ale populației, în păstrarea și apărarea identității naționale, va milita pentru:

- recunoașterea oficială de către stat a Mitropoliei Basarabiei de stil vechi în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, acțiune ce ar reconfirma adeziunea noastră la normele de

drept internațional și ar însemna recunoașterea meritelor de netăgăduit ale Bisericii Ortodoxe Române în constituirea și apărarea neamului, a conștiinței sale, în dezvoltarea civilizației și a culturii naționale a poporului nostru;

- transformarea bisericii într-un partener egal în drepturi al statului, având fiecare demnitatea și răspunderea sa specifică; biserica – în domeniul vieții religioase; statul – în domeniul laic;
- neamestecul statului în problemele specifice ale vieții bisericești sau religioase și neamestecul bisericii în activitatea organelor de stat;
- drepturi economice, sociale, politice, culturale egale pentru toți cetățenii, indiferent de apartenența lor religioasă;
- relații tolerante, de respect reciproc și ecumenism între culte;
- acordarea pentru toate cultele de drepturi și libertăți religioase comparabile cu cele recomandate de documentele ONU și de alte documente internaționale.

2.6. Mass-media

Pe fundalul general al dificultăților economice de astăzi și al diferendelor existente între diverse grupuri sociale, rolul mijloacelor de informare în masă este deosebit de important în ceea ce privește reconcilierea națională, refacerea morală a întregii societăți, instaurarea ordinii și a liniștii în societate.

Congresul Democrat Unit militează pentru realizarea independenței reale a mijloacelor de informare în masă, pentru deetatizarea lor, pentru asigurarea drepturilor cetățenilor la informație și pentru garantarea drepturilor profesionale ale ziariștilor.

C.D.U. consideră inadmisibilă orice formă de cenzură, inclusiv aplicarea cenzurii indirecte asupra mijloacelor de informare în masă prin metode economice, restricții de difuzare ș.a.

III. REFACEREA ȘI CONSOLIDAREA INSTITUȚIILOR STATULUI DE DREPT

Congresul Democrat Unit consideră că o democrație autentică, opusă anarhiei destrămării sociale, nu se poate edifica decât prin realizarea unui STAT de DREPT, în care legea să fie imparțială și, totodată, respectată de către toți cetățenii în egală măsură. Iată de ce C.D.U. va acționa pentru refacerea și consolidarea rapidă a instituțiilor statului de drept. Viața economică, politică și socială în statul de drept se va desfășura doar în cadrul constituțional și instituțional, ce are la bază principiul separării puterilor în stat.

3.1. Separarea puterilor în stat

Congresul Democrat Unit se pronunță, în mod ferm, pentru separarea puterilor în stat și controlul lor reciproc.

PUTEREA LEGISLATIVA să fie exercitată în exclusivitate de către Parlament, care este constituit în rezultatul alegerilor libere și corecte, prin participarea tuturor partidelor și formațiunilor social-politice legal constituite.

PUTEREA EXECUTIVĂ să fie exercitată în exclusivitate de Guvern, care să dispună de o autonomie a sa, în baza legilor și sub controlul Parlamentului.

PUTEREA JUDECĂTOREASCĂ să fie în afara autorității Parlamentului sau Guvernului, să ocrotească cetățenii de abuzul legii și autorității, să apere libertățile și drepturile tuturor, fără părtinire.

C.D.U. va acționa pentru ca actul de justiție să fie îndeplinit numai în cadrul sistemului instanțelor judecătorești.

3.2. Ordinea publică, apărarea și securitatea statului

Congresul Democrat Unit apreciază că este necesară elaborarea unui cadru legislativ adecvat pentru ca organele de stat să răspundă de apărarea suveranității și a integrității teritoriale a Republicii Moldova, de ordinea publică și de securitatea statului, să-și exercite funcțiile numai în limitele atribuite de lege.

C.D.U. se pronunță pentru interzicerea oricăror activități politice, de propagandă și de competiție electorală în instituțiile organelor de interne, ale securității și ale armatei.

3.3. Administrarea locală

Decentralizarea puterii și democratizarea vieții publice și a societății civile fac necesară creșterea autonomiei locale ca bază a stimulării inițiativelor, a afirmării identității și a particularităților diferitelor colectivități, a dezvoltării spiritului civic.

În acest scop, C.D.U. consideră că trebuie să fie:

- efectuată reforma administrativ-teritorială având ca bază județele, municipiile și comunele;
- constituit cadrul legal necesar pentru transferul către organele locale ale puterii și administrației de stat a unor drepturi de a adopta decizii privind dezvoltarea economică, socială și culturală, cum ar fi: administrarea domeniului public, stabilirea și perceperea impozitelor și a taxelor locale;
- asigurat un cadru democratic de participare: a cetățenilor la conducerea vieții publice a comunităților în care trăiesc și de exercitare a controlului asupra administrației locale;
- sprijinită formarea și activizarea, prin inițiativă civică, a unor organizații și asociații nelucrative, orientate spre rezolvarea problemelor de interes cetățenesc;
- prevăzută prin lege consultarea de către stat a colectivităților locale în problemele ce se referă la acestea.

IV. ECONOMIE

Congresul Democrat Unit va promova o politică economică ce corespunde următoarelor deziderate fundamentale: asigurarea independenței reale a Republicii Moldova față de structurile fostului imperiu; integrarea avantajoasă în economia mondială; creșterea producției și ridicarea nivelului de trai al cetățeanului.

Reforma economică pentru care pledăm nu este un scop în sine, ci un instrument al creșterii productivității muncii și stăvilirii, pe această cale, a crizei economice din republică.

C.D.U. respinge metoda terapiei de șoc, dar și târăgânarea reformelor pentru ieșirea din criza economică în care ne aflăm. Este imorală politica economică actuală, ce îi condamnă pe țărani și pe alte categorii sociale cu venituri reduse, aflate la limita sărăciei (șomeri, pensionari, familii cu mulți copii), să suporte enorma povară a tranziției. De aceea, programele reformatoare din

economie dorim să fie însoțite neapărat de măsuri în domeniul social, așa încât să se respecte echilibrul social. Reforma noastră economică nu trebuie să urmeze orbește acțiunile Federației Ruse, repetându-se toate greșelile acesteia. Pentru a acționa independent e necesar să efectuăm unele măsuri de decolonizare a economiei noastre, de modificare a structurii ramurale prevăzându-se o mai bună folosire a resurselor existente.

C.D.U. consideră că nu intrarea în CSI va asigura păstrarea pieței de desfacere în fostele republici ale U.R.S.S., ci măsurile și acțiunile întreprinse în vederea creșterii eficienței și competitivității produselor.

Integrarea economică cu România este o necesitate obiectivă, o modalitate unică de obținere a independenței reale a Republicii Moldova și un mijloc sigur de integrare în economia europeană și mondială.

4.1. Privatizarea

Libera inițiativă și proprietatea privată constituie factorii de bază ai reformei economice, ai dezvoltării normale a economiei. În concepția noastră privatizarea trebuie efectuată în ritmuri corelate acumulărilor de capital și să fie însoțită de măsuri care să nu permită specula și îmbogățirea peste noapte a unor afaceriști și persoane corupte din rândurile factorilor de decizie. Prețul vânzării avuției statului în procesul de etatizării trebuie să exprime, valoarea reală a activelor respective, corectată în funcție de inflația galopantă și devalorizarea monedei.

Considerăm că sectoarele economice de importanță strategică trebuie să rămână în posesia statului.

Privatizarea fiind un proces de durată, necesită corective continue, o pregătire psihologică a populației, instruirea și informarea pe scară largă a viitorilor proprietari.

Politica fiscală, monetară, valutară și vamală propunem să fie orientată în așa fel încât să nu stingherească libera inițiativă și pătrunderea capitalului străin.

Participarea capitalului străin e de dorit să se realizeze preponderent nu prin împrumuturi, ci prin investiții, echipamente și tehnologii moderne, prin crearea unităților economice mixte.

Slăbirea influenței administrative în economie, în procesul intrării în acțiune a mecanismelor economice de piață, nu scutește statul de funcția de promotor și coordonator al reformei, în așa fel încât să nu fie admisă lezarea intereselor naționale și echitatea socială.

4.2. Agricultura

Doctrina agrară a C.D.U. este determinată de rolul determinant al agriculturii în cadrul economiei Republicii Moldova. Ea este îndreptată spre utilizarea cu maximă eficiență a calităților deosebite ale solurilor noastre, a potențialului tehnico-material considerabil, a specialiștilor și a experienței agrotehnice acumulate în acest domeniu.

C.D.U. se pronunță pentru reîmproprietărirea țăranilor, pentru ca aceștia să redevină stăpâni deplini ai gliei strămoșești.

Afirmând că colhozurile sânt o formă modernă de sclavagism, că ele nu pot asigura sporirea necesară a productivității muncii și competitivitatea produselor agricole, C.D.U. susține totodată

cooperarea micilor gospodării țărănești și de fermieri în vederea reorganizării agriculturii în forme moderne, folosind pe baza proprietății private tehnica și tehnologiile cele mai avansate. Reforma agrară pe care o susținem va asigura fiecărui proprietar de pământ dreptul de a-și alege după dorință forma de gospodărire și de organizare a muncii. La privatizarea pământului vom ține cont și de interesele intelectualității rurale (pedagogi, medici ș.a.), care și-au adus și ei contribuția la dezvoltarea satului.

Politica pe care o vom promova în domeniul prețurilor, pârghiilor economice și financiare (credit, dobândă, subvenții, impozite), va stimula producția agricolă și va apăra interesele țăranului.

Statul va contribui la dezvoltarea industriei de prelucrare a materiei prime agricole, a infrastructurii (drumuri, rețele electrice, conducte de gaz, rețele de irigație, etc.), la finanțarea unor lucrări de împădurire, de combatere a eroziunii solurilor ș.a.

4.3. Industria

Politica industrială trebuie să țină cont de următoarele necesități:

- asigurarea cu locuri de muncă a populației excedentare din agricultură prin dezvoltarea în continuare a industriilor alimentară, ușoară, electronică, constructoare de aparate ș.a.;
- retehnologizarea, asigurarea pieței interne cu tehnică agricolă mică;
- protejarea mediului înconjurător;
- economisirea resurselor energetice, reducerea la limita rațională a dependenței de materia primă importată, a cărei transportare face să crească în mod exagerat cheltuielile de producție;
- restructurarea industriei pentru a fi eliminată dependența cvasi totală de Rusia.

Întreprinderile rămase în posesia statului trebuie să se bucure de autonomie cât se poate de largă, organizarea și conducerea fiind lăsată în atribuțiile consiliilor de administrație.

O atenție deosebită vom acorda serviciilor și infrastructurii ce pot absorbi o mare parte a forței de muncă disponibilizate din agricultură și din alte ramuri ale economiei naționale și pot să contribuie la creșterea nivelului de trai a populației.

4.4. Energetica

Congresul Democrat Unit consideră drept o necesitate stringentă, pentru obținerea suveranității reale, excluderea dependenței totale a sistemului energetic al Republicii Moldova de import de combustibil din Rusia.

În acest scop vom acționa în următoarele direcții:

- aprovizionarea cu petrol și gaze din mai multe țări;
- integrarea energetică cu România și cu sistemul energetic european; în special, construcția liniilor de interconexiune 110-400 kv, colaborarea în domeniul energiei atomice, al utilizării capacităților disponibile de prelucrare a petrolului ș. a.;
- explorarea resurselor proprii de energie, utilizarea resurselor neconvenționale de energie.

4.5. Finanțele

C.D.U. pledează pentru aplicarea unui sistem fiscal ce ar favoriza libera inițiativă și ar asigura finanțarea corectă a culturii, învățământului și a protecției sociale a populației.

Ne pronunțăm pentru sporirea elementului autohton în cadrul sistemului bancar și financiar, pentru eliminarea subordonării față de zona rublei.

4.6. Conducerea activității economice

Congresul Democrat Unit se pronunță pentru schimbarea imediată a modului de organizare și conducere a întreprinderilor, pentru trecerea la formele moderne de management.

În organizarea consiliilor de administrație se vor avea în vedere interesele statului și ale celorlalți proprietari, necesitatea stopării corupției și exportului nelegitim de capital spre est.

Cadrele de conducere (managerii) vor fi apărați prin lege și vor fi stimulați, pentru a realiza ieșirea din criză a economiei.

C.D.U. se pronunță pentru exercitarea de către stat a funcțiilor de coordonare și sprijinire a reformei, în exclusivitate prin intermediul pârgurilor economice, monetare și financiare.

V. POLITICA SOCIALĂ

Congresul Democrat Unit consideră că orice reformă trebuie să aibă în vedere consecințele sale asupra nivelului de trai al oamenilor, ceea ce impune ca la baza oricărui program economic să stea obiectivul asigurării unui trai decent pentru fiecare cetățean.

Politica socială trebuie să vizeze toate categoriile de populație, atât persoanele ocupate în câmpul muncii, cât și șomerii, pensionarii și alte grupuri de cetățeni, care nu dispun de venituri proprii, sau au venituri mici.

Statul este obligat să aibă în grija sa prioritară salarizarea optimă și ocuparea forței de muncă în proporție cât mai mare.

Salarizarea trebuie să reflecte în mod adecvat gândirea creatoare, spiritul de inițiativă, hărnicia. Dimensiunea și indexarea salariului minim, a pensiilor și ajutoarelor pentru șomaj trebuie să corespundă ritmului inflației în așa fel ca să fie menținută puterea de cumpărare a leului la un nivel convenabil. Salariul minim, pensia, ajutorul de șomaj trebuie să le asigure celor care le primesc un trai cât de cât demn.

Statul trebuie să suporte cheltuielile legate de pregătirea profesională a șomerilor pentru locurile de muncă nou-create. Celor trecuți de vârsta pensionării trebuie să li se creeze condițiile unei bătrânețe asigurate.

Statul trebuie să manifeste o preocupare constantă pentru consolidarea familiei, ocrotirea mamei și a copilului. Copiii orfani, familiile cu mulți copii, familiile sărace au nevoie de un sprijin material din partea statului. Copiilor trebuie să li se asigure condiții normale de viață, indiferent de veniturile părinților.

Protecția tinerilor trebuie să preconizeze pregătirea școlară și profesională în corespundere cu capacitățile lor: ei trebuie să aibă posibilitatea obținerii unui loc de muncă și condiții necesare întemeierii propriei gospodării; trebuie prevenită emigrarea tineretului din motive economice. Pe lângă ajutorul financiar și serviciile speciale, handicapaților trebuie să li se creeze locuri de muncă, pentru cei care doresc să muncească, în dependență de capacitățile personale.

VI. OCROTIREA SĂNĂTĂȚII

Congresul Democrat Unit se pronunță pentru un sistem de asistență medicală gratuită, după criteriile mondiale acceptate. Totodată trebuie sprijinită și dezvoltarea asistenței medicale private, cu condiția asigurării calității serviciului medical și a responsabilității față de pacient. O atenție deosebită trebuie acordată asistenței medicale la sate, care este sub nivelul celei din orașe. Statul trebuie să-și asume obligația de a dota spitalele și clinicele cu aparatură și tehnică medicală la nivelul standardelor internaționale.

Un ajutor urgent necesită industria națională de medicamente. Asistența medicală trebuie reorganizată avându-se în vedere asigurarea unei medicini preventive eficiente și a unui ajutor medical urgent și calificat la domiciliu.

VII. RELAȚIILE CU SINDICATELE ȘI ORGANIZAȚIILE PROFESIONALE

În condițiile tranziției către economia de piață sindicatele și organizațiile profesionale, ca forme ale pluralismului social și ca instituții reprezentative și independente de structurile statului, sânt chemate să asigure un control social asupra deciziilor economiei la toate nivelurile, să apere și să promoveze interesele profesionale, economice, sociale și culturale ale membrilor lor.

C.D.U. va susține sindicatele și organizațiile profesionale în realizarea următoarelor drepturi:

- de a se opune prin mijloace speciale, inclusiv prin grevă, măsurilor economice și administrative, ale conducerii unităților economice ce pot afecta interesele fundamentale ale salariaților;
- de a iniția și solicita negocierea unor propuneri de măsuri menite să ducă la îmbunătățirea sistemului de salarizare, a condițiilor de muncă și de trai ale salariaților.

C.D.U. se pronunță pentru un dialog larg, deschis și constructiv cu sindicatele și asociațiile profesionale în scopul promovării, și pe cale politică, a intereselor generale ale tuturor celor ce muncesc.

C.D.U., sindicatele și organizațiile profesionale trebuie să devină parteneri activi și permanent implicați, prin dialogul purtat între acestea și reprezentanții administrației unităților economice, ai organizațiilor, instituțiilor și ai guvernului, în stabilirea ritmurilor și a costurilor speciale ale reformei, precum și în corelarea rezultatelor economice cu veniturile salariaților.

VIII. MEDIUL ÎN CARE TRĂIM

C.D.U., luând în considerare rezultatele administrării iresponsabile a economiei de către guvern, ce a condus la poluarea aerului, apelor și solurilor, distrugerea spațiilor verzi, susține conceptul științific de dezvoltare durabilă a societății, conform căruia dezvoltarea socio-economică, salubritatea mediului și conservarea resurselor sânt inseparabile. Respectarea acestor prevederi este deosebit de importantă în condițiile liberalizării activității economice și declanșării procesului caracteristic sistemului de concurență și goanei după profit.

Congresul Democrat Unit susține adoptarea cadrului legislativ privind protecția și conservarea mediului și a resurselor, modificarea structurii economiei naționale și lansarea tehnologiilor avansate, ce conduc la eliminarea efectelor nocive asupra mediului în care trăim.

C.D.U. se pronunță pentru:

- adoptarea unor prevederi legislative adecvate, ce ar stimula utilizarea unor tehnologii nepoluante, îndeosebi în agricultură;
- educarea și formarea cadrelor de specialitate și ridicarea nivelului de cunoștințe ale populației în domeniul protecției mediului;
- crearea unui sistem informațional de supraveghere și protecție a mediului, cu posibilități de acces pentru populație și mass-media.

IX. RELAȚIILE CU ROMÂNIA

Congresul Democrat Unit consideră că, în această perioadă de tranziție, un obiectiv esențial îl reprezintă accelerarea integrării economice și consolidarea spațiului cultural și spiritual comun cu România, ce ar asigura:

- realizarea independenței depline față de structurile fostului imperiu și excluderea înglobării Republicii Moldova în cadrul C.S.I.;
- amplificarea sprijinului politico-diplomatic, moral și material al României în vederea depășirii actualelor greutăți, a consolidării procesului de transformări democratice și făuririi statului de drept din Republica Moldova;
- lichidarea urmărilor politicii imperiale de deznaționalizare și a românofobiei, afirmarea conștiinței, unității și demnității naționale românești în sânul populației românești din Republica Moldova;
- aderarea Republicii Moldova la Comunitatea Europeană și la sistemele de securitate internațională verificate, reafirmarea, pe această cale, a vocației europene a întregii națiuni române, recunoașterea Republicii Moldova drept partener necesar și eficient la construirea noii Europe;
- plasarea și abordarea problemelor privind lichidarea consecințelor pactului Ribbentrop-Molotov într-un plan mai sigur, al dreptului internațional și al eforturilor conjugate ale ambelor state românești
- subiecte de drept internațional și a forțelor politice reprezentative din ambele state.

Congresul Democrat Unit va acționa pentru dezvoltarea unor raporturi speciale de fraternitate și parcurgerea unor etape succesive de integrare ale celor două state românești, ce trebuie să cuprindă sferele de interes comun, realizări în timp prin voința ambelor părți. Domeniile prioritare ale acestei integrări sânt:

- învățământul, educația și știința;
- cultura și religia;
- mass-media;
- economia (industria, agricultura, transporturile și comunicațiile, comerțul și turismul);
- sistemul vamal și de frontieră;
- politica externă;
- legislația;
- sistemul financiar-bancar.

X. POLITICA EXTERNĂ

Congresul Democrat Unit consideră că în condițiile actuale politica externă a Republicii Moldova trebuie să constituie o urmare firească a politicii sale interne, orientate spre reconcilierea națională, promovarea reformelor democratice în interesul tuturor cetățenilor.

Congresul Democrat Unit va susține politica externă a Republicii Moldova ce va urmări:

- obținerea independenței depline a Republicii Moldova față de structurile imperiului și excluderea aderării ei la C.S.I.;
- asigurarea unui mecanism internațional ce ar contribui la retragerea trupelor militare rusești de pe teritoriul Republicii Moldova și reglementarea diferendelor existente în Transnistria și zona cu populație găgăuză;
- dezvoltarea unor relații speciale de fraternitate cu România, accelerarea integrării economice și consolidarea spațiului spiritual și cultural comun al celor două state românești, refacerea și dezvoltarea legăturilor cu românii din sudul și nordul Basarabiei, nordul Bucovinei și Ținutul Herța;
- promovarea cooperării economice regionale cu țările vecine, inclusiv cu statele membre ale C.S.I., asigurând astfel condiții optime de refacere socială și economică în perioada de tranziție;
- participarea Republicii Moldova cu drepturi depline la procesul de integrare europeană (Consiliul Europei, Comunitatea Europeană ș. a.);
- dezvoltarea de relații stabile cu statele lumii, care să asigure Republicii Moldova statutul de partener corect și credibil;
- crearea unei imagini reale a Republicii Moldova pe plan extern, combaterea campaniei de dezinformare și denigrare a ei, dusă de cercurile răuvoitoare din interiorul și exteriorul țării.

C.D.U. susține promovarea unei politici externe de largă deschidere spre lume, de bună vecinătate, de pace și prietenie cu toate popoarele, întemeiată ferm pe principiile dreptului internațional, pe respectarea angajamentelor și tratatelor internaționale.

În acest context, C.D.U. apreciază că relațiile Republicii Moldova cu Federația Rusă și Ucraina trebuie să reprezinte elemente de preocupare deosebită pentru politica ei externă.

Acest punct de vedere corespunde și aspirațiilor reprezentanților comunităților rusești și ucrainene, dar și a agenților economici pentru care Federația Rusă și Ucraina reprezintă din punct de vedere economic o mare piață de desfacere.

În concepția Congresului Democrat Unit, apartenența la Ucraina a unei părți din teritoriul românesc anexat de către URSS în anul 1940, în urma pactului Ribbentrop-Molotov, nu justifică pasivitatea politică în relațiile cu ea, împotriva dezvoltării unor legături normale economice, culturale și politice, conlucrarea pe plan european și regional, promovarea aceluiași standarde și norme în politica internă și externă, asigură cadrul adecvat abordării problemelor celor mai dificile, mai ales atunci când relațiile oferă teren larg de manevră și soluții de natură să apropie interesele ambelor părți.

Congresul Democrat Unit se pronunță pentru o apropiere demnă și profundă față de SUA și țările membre ale Comunității Europene, pentru stabilirea unor legături mai apropiate cu lumea latină, pentru cultivarea unor relații dinamice și productive cu alte state ale lumii.